

Рустамбек КУРБАНОВ,
голова Комітету з міжнаціональних відносин
і дружніх зв'язків із закордонними країнами
при Міністерстві культури та туризму
Республіки Узбекистан

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАЦІОНАЛЬНОЇ ЗЛАГОДИ – ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ НОВОГО УЗБЕКИСТАНУ

Упродовж багатьох століть толерантність процвітала на Великому шовковому шляху. Серцем його була територія сучасного Узбекистану – сполучна ланка між Сходом і Заходом. Із давніх-давен мусульмани мирно співіснували на цій землі з християнами, юдеями, буддистами та послідовниками інших віросповідань.

Узбекистан – багатонаціональна країна, де в умовах рівноправності та взаєморозуміння проживають та успішно працюють на благо Батьківщини представники понад 130 націй і народностей.

Нині, незалежно від національності, всі громадяни Узбекистану мають рівні права та беруть активну участь у соціальному, економічному, політичному та культурному житті країни. Звісно, досягнути цього коштувало чималих зусиль.

Слід зазначити, що положення Конституції про те, що «всі громадяни Республіки Узбекистан мають однакові права і свободи та рівні перед законом, незалежно від статі, раси, національності, мови, релігії, переконань, соціального походження, суспільного становища», створило політико-правову основу для таких досягнень. Велике значення мало й те, що Узбекистан виявив тверду волю в забезпеченні поваги до мови, традицій, звичаїв і культури різних націй і народностей: створив необхідні умови для їхнього розвитку, заборонив діяльність, спрямовану на утиск конституційних прав і свобод громадян, а також пропагування соціальної, національної, расової та релігійної ворожнечі.

Яскравим доказом активності громадянського суспільства в республіці є Закон «Про недержавні некомерційні організації», відповідно до якого діють національні культурні центри. Майже всі вони були створені в роки незалежності за постійної підтримки з боку держави. Виховуючи молодь у дусі поваги до культурних цінностей усіх націй і народностей, такі центри вдало розвивають самобутню національну культуру – рідне слово, традиції та звичаї.

Із цією метою в центрах успішно функціонують гуртки та курси рідної мови, недільні школи, завдяки яким не лише діти та молодь, а й дорослі прилучаються до історії, культури, традицій свого народу.

Вивченню мови сприяють і щорічні заходи до Міжнародного дня рідної мови (21 лютого). У них беруть участь представники ЮНЕСКО, державні та громадські організації столиці, а також гості з посольств, акредитовані в країні.

В Узбекистані середню та вищу освіту надають сімома мовами: узбецькою, каракалпацькою, російською, таджицькою, казахською, туркменською та киргизькою. Навчальні посібники для шкіл і закладів вищої освіти фінансує Уряд. Окрім цього, дванадцятьма мовами видають газети та журнали, ведуть телемовлення. На державному телебаченні та радіо спеціальні програми «У сім'ї єдиній», «Узбекистан – наш спільний дім» тощо висвітлюють життя багатонаціональної країни.

Культурні центри відіграють провідну роль у збереженні мови, традицій, звичаїв кожного етносу Узбекистану, і їх розглядають як один із важелів зміцнення громадянської злагоди та стабільності в суспільстві. Завдяки діяльності центрів і Комітету з міжнаціональних відносин та дружніх зв'язків із закордонними країнами при Міністерстві культури і туризму Узбекистану досягнуто головного: нації та народності республіки не почувуються національними меншинами. Вони тримають тісні контакти зі своєю історичною батьківщиною, вивчають рідну мову, народне мистецтво, традиції та водночас беруть активну участь у суспільно-політичному та культурному житті країни, що стала їхньою справжньою Батьківщиною.

Слід також зазначити, що в оновлюваному Узбекистані забезпечують конституційне право кожної людини на свободу думки, слова та вираження поглядів, а також пошук, отримання й поширення потрібної інформації. Це, своєю чергою, дістало визнання серед міжнародної спільноти.

Шавкат Мірзієєв після обрання на пост Глави Держави під час нового етапу розвитку Узбекистану почав приділяти особливу увагу розбудові сильного громадянського суспільства. Радикальні реформи в країні охопили всі сфери суспільно-політичного життя.

Президент представив основну програму – Стратегію дій із п'яти пріоритетних напрямів розвитку Республіки Узбекистан у 2017–2021 роках,



Рустамбек Курбанов, голова Комітету з міжнаціональних відносин і дружніх зв'язків із закордонними країнами при Міністерстві культури та туризму Республіки Узбекистан

Rustambek Kurbanov, Chairman of the Committee on Interethnic Relations and Friendly Cooperation with Foreign Countries of the Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Uzbekistan

у якій також як основні завдання окреслено підвищення ролі інститутів громадянського суспільства, зокрема засобів масової інформації; удосконалення діяльності недержавних організацій; розроблення та впровадження дієвих механізмів громадського контролю.

Одне з головних досягнень – стабільність у республіці. Держава створила всі умови для правової рівності, економічної та суспільної свободи всіх громадян. Важливим кроком за цим напрямом стали проект Концепції державної політики Республіки Узбекистан у сфері міжнаціональних відносин, а також дорожня карта для її реалізації. Ці документи затверджено Указом Президента Узбекистану в листопаді 2019 року. Концепція є єдиною системою поглядів, що визначають цілі, принципи, основні напрями та механізми реалізування державної політики у галузі міжнаціональних відносин.

Нині мій Комітет координує діяльність 153 національних культурних центрів, які представляють нації та народності Узбекистану, та 38 товариств дружби із закордонними країнами. Така взаємодія сприяє мирному співіснуванню всіх громадян, унеможливорює ненависницькі висловлювання в засобах масової інформації та посилює захист прав національних, етнічних, релігійних, мовних меншин у поліетнічній державі.

Про міжнаціональну злагоду та толерантність було сказано й у виступі Глави Республіки Узбекистан на 72-й сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2017 року в Нью-Йорку. Президент звернув увагу світової спільноти на демократичні процеси в нашому суспільстві, масштабні реформи

в царинах захисту прав людини та роботи з молоддю, на завдання щодо збереження релігійної толерантності, регіональної співпраці, а також охорони довкілля.

Лідер держави, зокрема, зазначив, що в основі міжнародного тероризму й екстремізму лежать, поряд з іншими чинниками, невігластво та нетерпимість. У зв'язку із цим найважливішим завданням стає боротьба за світогляд людей, насамперед молоді. Узбекистан запропонував розробити міжнародну конвенцію ООН про права молоді – уніфікований міжнародно-правовий акт, спрямований на формування та реалізацію молодіжної політики в умовах глобалізації та бурхливого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

У V напрямі Стратегії розвитку Нового Узбекистану на 2022–2026 роки окреслено завдання щодо подальшого вдосконалення системи урядової підтримки національних культурних центрів, утілення концепції державної політики в галузі міжнаціональних відносин, створення сприятливих умов для різнонаціональної молоді та формування в неї почуття громадянського обов'язку, посилення патріотизму, підвищення культури міжнаціонального спілкування, заснованого на толерантності. Документ також спрямований на зміцнення взаємин зі співвітчизниками, які мешкають за кордоном, і реалізацію низки інших актуальних заходів.

На пропозицію Президента, для забезпечення державної політики з посилення в суспільстві атмосфери міжнаціональної злагоди та релігійної толерантності, було ухвалено рішення про щорічне проведення в країні Дня дружби народів 30 липня. Відповідно до резолюції ГА ООН, саме цього дня в усьому світі святкують Міжнародний день дружби.

Безумовно, розвиток кожної країни, її місце у світовому співтоваристві насамперед визначає те, наскільки міцні в ній мир і злагода, наскільки тривкий дух толерантності. Політика Узбекистану, що є одним із центрів ісламської культури, ґрунтується насамперед на основах міжрелігійної та міжнаціональної злагоди. Повагу до інших культур, мов, вірувань і традицій протягом багатьох віків передають як духовну цінність від покоління до покоління.

Президент Ш. Мірзієєв із великою увагою ставиться до зміцнення міжнаціональної злагоди та релігійної толерантності в суспільстві. За ініціативи Глави Держави роботу за цим напрямом останніми роками виведено на якісно новий рівень. Просування миру та стабільності в республіці стало найважливішим чинником сталого розвитку й успішних перетворень у політичній, соціально-економічній і гуманітарній сферах, а також запорукою зростання авторитету на міжнародній арені.

Самобутність кожної країни Центральної Азії має і загальнорегіональні традиції, що склалися за часів Великого шовкового шляху.

Узбекистан є єдиною державою в регіоні, яка межує з усіма країнами Центральної Азії. Будь-які внутрішні зміни в політичному й економічному житті республіки так чи інакше впливають на весь регіон. І перший крок до зближення країн Центральної Азії зробив Президент Узбекистану Ш. Мірзієєв.

Принципи міжнародної політики він сформулював на вже згаданій 72-й сесії ГА ООН, коли наголосив на розвитку взаємовигідних зв'язків між сусідами та потребі консолідувати регіон Центральної Азії.

Прикметно, що відповідну резолюцію «Просвіта та релігійна толерантність», у якій наголошено на значній ролі просування освіти, злагоди, прав людини, терпимості та дружби, а також визнано важливість співпраці, обопільної поваги та взаєморозуміння в ім'я зміцнення безпеки та миру на планеті, не лише підтримали всі держави-члени ООН, а й ухвалили за співавторства понад 50 країн. Це показує, що міжнародна спільнота високо цінує актуальність і своєчасність ініціативи Президента Узбекистану.

Слід зазначити, що більшість населення Узбекистану на перше місце ставить не особисті гаразди, а турботу про здоров'я та добробут своєї сім'ї, родичів, близьких і сусідів. Це найвища духовна цінність людини. Наш народ ніколи не ставив себе над усіма й виявляв належну повагу до інших націй, послідовників інших конфесій.

Ця риса узбекистанців розвивалася протягом багатьох століть, коли на цій давній і благодатній землі жили представники самобутніх культур і цивілізацій. Така багатонаціональність також сприяла формуванню особливого менталітету нашого народу, що вирізняється добротою, миролюбністю, відкритістю, широтою та щедрістю душі.

Адже мир і спокій, громадянська згода, релігійна терпимість – риси, які вирізняють сучасний Узбекистан!